

ELŐFIZETÉSI ÁRA

16. - K | FÉL ÉVRE
 NYUGYED ÉVRE 4. - K

FŐSZERK.

Dr BISCHITZ B

ÖGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL:
 BUDAPEST, V.; SAS-UTCA 20.

TELEFON 108-00.

HIRDETÉSEK mm. SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

Szénbányák a sarkvidéken.

Az álmok álma kezd megvalósulni, mikor i leveleznék itt következő tudósítását olvassuk

Szénbányák a Spitzbergokon. Egy Angoll Thysy norvég mérnök újlag folkeroste a gazdag szénbányákat, melyek az arktikus zónák elterülő Spitzbergokon vannak. Ezeket a szénbányákat egy norvég konzorcium 7^{1/2} millió koronáért vette meg. E szindikátus alapítóját 9 millióban állapította meg s ezzel a szénbányával a legjobb és legterjedelmesebb területeket biztosította magának a Spitzbergokon. A legjelentékenyebb területek Eisfjordtól egészen Storffjordig, vagyis a sziget legdélibb csücsig terjednek. Egyelőre az eisfjord terület kiműveléséhez kezdnek. Egy ezer méteres sziklafansíkok hatalmas jégmezőkkel van fedve, viszont a keleti részeken az uszó jég és az északsarki ár minden racionális üzemet és behajózást lehetetlenné tesz. Kb. 2500 millió tonna szénről van itt szó, amelyet az amerikai társaság mellett most és a norvég syndikátus akar kitermelni. A szén analízise igen-igen kedvező. 37 percent hamu, 07 percent kén tartalom mellett 8 ezer kalóriás hőértéke van. Az Arctic Coal Co, amely 1 millió dollárral kezdte meg üzemet, 1911-től már 200 ezer tonnát szállított el, amiből 43 ezer tonna az utolsó évről esik. A mostani szállítási viszonyok között egy gőzös 2200 tonnát 24 óra alatt hajózhatsz és így évi 70 ezer tonnára emelhető a termelés. A norvég társaság, amely most kezd üzemet, 20 ezer tonnával kezd üzemet. E végből meghosszabbítják az erőátviteli telepeket, újabb kikötőket és vasutakat építenek. Állítólag rövidesen 250 ezer tonnára akarják emelni az évi termelést és lassanként persze mindig fokozatosan emelni.

Hogy a Spitzbergokon szénet termeljenek, ez én még egy évtizeddel ezelőtt a legvakmerőbb fanaziák országába tartozott volna. Majdnem az örök jég hónapban, amelyet már az emberi kultúra teljesen értéktelen területnek ismertek fel, ahol örökös jéggel fedett fensíkok vannak, e fensíkok alatt a legnagyobb hőérték képviselő, a cardiffi szén fűtőértékben felülmúló hőértéket hoznak napvilágra.

A Spitzbergokon 8 ezer kalóriás szénet termelnek, amelynek kéntartalma majdnem semmi, tehát ideális fűtőanyag. Persze amerikaiak a vakmerő kezdeményezés, hol is akadt volna európai, aki a sarkvidéken keres meleget? Ilyenre csak egy örült amerikai képes és az örült amerikai mindjárt meg-

csinálja az Arctic Coal Co, másszóval a Sarkvidéki Szén Társaságot és mindjárt kidob pár ezer tonnát, öt év alatt 200 ezer tonnát, vagyis évenként átlag 40 ezer tonnát, ami szegényes magyar nyelvünkön 400 ezer mm-át jelent.

Szerény kezdet ugyan az amerikai stylust véve számba, de az idea vakmerősége mellett előtrpülnék a számok. Az első kapavágást kellett csak megtenni. Megmutatni az emberiségnek, hogy lehet dacolni az idővel, a klimatikus viszonyokkal, hogy az emberi ész képes legyőzni minden néven nevezendő akadályt.

A vakmerő kezds sikerült és Norvégia nyomába lép az amerikai kezdeményezésnek. Nem kisebb bányaterületet, mint 2500 millió tonna szénen van csákány alá, hogy a norvég széniparnak a Spitzbergokról nyisson hallatlan lendületet.

*

Amikor az ember ilyen híreket olvas, amelyek nem ábrándok, hanem tényleges valóság, némi elszomorodással látja a hazai bányászati viszonyokat.

Igaz, vannak — szerencsénk — erőteljes és impozánsan fejlődő szénbányavállalataink. De hányan? S vajjon azon egy kezünkön megszámlálható virágzó szénbányavállalatunk nyomán nem keletkezhettek volna más újabb szénbányák?... Talán nincs Magyarországon több szén, mint amelyek feltárva és művelés alatt vannak, avagy hiányzik a fogyasztó piac?

Van rengeteg szénterület és van fogyasztó is elég. Ez utóbbit könnyebb bizonyítani, mert a behozatali statisztika száraz számadatokkal tanúsítja, hogy 30 millió mm. külföldi szén — már csak a krónikus vagonhiány megszüntetése okából is bölcs dolog lenne hazai szénrel felcserélni.

Azokban Magyarországon új szénbányát nyitni legalábbis eddig képtelenség volt. A magyar pénzügyzetekben, amelyek egyes-egyedül rendelkeznek ebben az országban pénzzel, (szénbányászathoz szükséges nagytőkét értünk pénz alatt) hiába keresnének spitzbergai szellemet. Az első kapavágást ezek nem fogják megcsinálni a hazai szénmüzieríték megszüntetése irányában. De ha egyszer dívatba jönne a szénbányaalapítás, akkor bezeg tülekedés fog keletkezni közöttük. És akkor lesz még csak igazán Magyarországon virágzó szénipar.

HAZAI HIREK.

A főváros árdrágító javaslatát fordul a közönséghez és pedig úgy a villamos, mint a gázfogyasztás tekintetében. Annak felismerése vezet ebben a célzatban, hogy a szén drágább és nehezebben beszerezhető. Amíg a villamos üzeménél egyszerűen a drágasággal okolja meg szándékát, a gázüzemnél már úgy jár el, mint a többi árdrágító, meglöbegtatja a főváros közönsége felett a legnagyobb bajok veszedelmét, kijelentvén, hogy sőtétben marad a főváros, ha nem emeli a gáz egységárait. E kettő között ugyan nincs összefüggés, mert a főváros drágábban is vehet szénét és akkor mindegyik nem marad sőtétben. Azonban az amúgy is meggyomorított közönséget még jobban megterhelni nem tartjuk indokoltnak; a főváros vezetősége egy erkölcsi testület élén áll és nemcsak a zseb érdekét néző magánüzem. Szerencse, hogy a gázgyárak nem veszteséges üzemek, a főváros elegendők meg egyszerűen kevesebb haszonnal. Gondolják csak meg a főváros intézőkörei, hogy annak idején a gázgyárak megváltását azzal indokolták, hogy olcsóbbá teszik a gázfogyasztást és törlik a közönségre súlyos terhet és igazságtalanságot jelentő gázóra-használati díjat, amelyet minden fővárosi lakos minden egyes lakásváltoztatása idejében újra és újra megfizet. E két ígéret közül — noha a főváros gázüzeme nyereséges vállalat — egyiket se váltották be s így azt az aggályt keltik, hogy a közszépsítő politika nem annyira a főváros közönsége iránti mély belátáson alapuló szociális politika kifolyása, mint inkább a súlyos deficiték eltüntetésére alkalmas eszköz, amely addig nem szolgálhatja a közönség érdekét, amelynél létesítétek, amíg a főváros deficitét dolgozik, és pedig még sokáig így lesz. Igaz ugyan, hogy az állandó vagyonhiány a szénfelhozattal nagyon korlátozta és e tekintetben a magyar fővárost nem favorizálják úgy, mint az osztrákot. De ettől eltekintve ezen az állapoton lehet segíteni és bizvást célg volt a gázgyárak zárszámadásában előadott súlyos vád arra, hogy a kormány a szénfelhozattal megkönyvisse. Ezen tehát túl vagyunk. Azonban gáz-árak, meg villamos fogyasztás egységárainak emeléséről szó sem lehet. Erről a főváros vezetősége le kért mondania. Itt közbőlük különben az elektromos művek zárszámadásának néhány adatát, amely önmagában nyílt ellenmondást tartalmaz az áremelési szándékokkal szemben.

Az elektromos művek hűvelve egyébként az elmúlt évi nyereségáhozát névből 8,279,989 korona 31 fillér volt. Az üzemi és középponti kiadás összege 3,473,989 korona volt, a nyers felesleg tehát 4,806,020 korona. Az elektromos mű üzemeléséből a következő kiadásokat fedezte: az utcai közvilágítás és elektromos világítás költsége 327,299 korona 29 fillér, a tisztviselők nyugdíjalapjának első dőltöltése 100,000 korona, a munkások nyugdíralapjának első dőltöltése 100,000 korona, értékesítőkénés alapja 1,103,100 korona 30 fillér, a befektetés tőke- és kamattörlesztése és előlegmegtérítés 2,037,510 korona 76 fillér. Az ezek után rendelkezésre álló üzleti felesleg 1,138,709 korona 36 fillér. Az igazgatóság azt javasolta, hogy az értékesítőkénés alapjából 300,000 koronát fordítsanak a Kelenföldi telep számára engedélyezett 15,000 leeresztés kibővíttéssel kapcsolatos különféle munkára, az ületeti feleslegből pedig, amely a múlt évi nyereség-átbóttal együtt 1,168,727 korona 21 fillér tesz ki, 1,100,000 koronát hűszessenek be a közszépsítő alapba, a tisztviselők renumerációjára és jutalmakra az előirányzott 94,000 koronán felül további 20,000 korona helyesen kifizetésű és a maradékot, azaz 48,727 koro-

nát vigyenek át az 1916. évre. Az ideai szolgáltatás összege 365,672 koronával nagyobb az előirányzott összegnél. A mű világítás céljára 12,233,000 ipari célra pedig 14,103,000 kilowattórát szolgáltatott. A fogyasztók száma 36,750 volt, ami 11.3 százalékos növekedést jelent. A kábelhálózat hossza 453 kilométer, a bekapcsolt világító egységek 500,500 darab 60 wattos lámpa (10.73 százalékos növekedés) s a bekapcsolt motorok teljesítő képessége 136,600 loerő (40 százalékos növekedés). A fogyasztók száma 1913 óta 23 százalékkal növekedett.

A réz mennyisége. Londoni jelentések szerint a Henry Merton & Co. Ltd. londoni cég becsülte közre heti kimentását a földkeresség rézterménységéről. E szerint az a rézterménység 20 ezer tonnával lett ki az utolsó heten, amelyből Anglia és Franciaországra 7 ezer tonna esűk. Chileből körül 3. ezer tonnával, Ausztráliából 5300 tonnával szállítottak el. Bizonyára nem hozzájuk.

Az ipar fejlődése hozánkban Ausztráliára viszonyítva. Az országos iparjegyzéssel összehasonlítva szerint 1910-ben 1900 hoz képest az iparos keresők száma nagyjódott:

Iparc.	Ausztráliában százelekekkel	Magyarországon százelekekkel
Vas és fény	24.0	31.7
Gépgyártás	54.6	
Kő, föld, agyag és üveg	74.13	
Vegyészeti ipar	18.7	65.1
Az összes iparban	26.3	30.6

Ez az iránylag Magyarországra előnyösnek látsz a fejlődés előtérrel, ha a lényeges számokat helyozoikkal szembe. Szaporodott a kereső iparosok száma 1910-ben 1900-hoz képest:

Iparcsoportok	Ausztrália
Vas és fény	67.2
Gépgyártás	69.325
Kő, föld, agyag és üveg	123.080
Vegyészeti ipar	8.823
Az összes iparban	745.550

A kő, föld- és agyagipar csoportja magában foglalja a porcellánipart, az üveget, a tűzőlő agyagárut gyártást és más értékesebb cikkeket, nagyobb munkabérekkel rendelkező iparágakat, amelyek Ausztráliában sokkal jobban fejültek, mint máshol, ahol ebben az iparcsoporthoz az épület-építés gyártása, cement termelése és más hasonló primitívebb iparok sorolnak nagyobb arányban.

Hadínyereség. A robbanóanyag gyáraknak ugyancsak beütött a háború. Eppen az ő szerűk van a legnagyobb szükség a hádiviselésben, bizony nem panaszkodhatnak rossz üzletmenet miatt. P. o. a Glückauff-hamburgi robbanóanyag gyár, amely folyton veszteséggel dolgozott és két részvényből egyet csinált, már 1914-ben egyszerűen 200 ezer márkát nyert és pedig tisztán, ami által a reprodukált alapítokból 40%-os osztalékot fizetett. Már 1915-ben 1/2 millió márkát tiszta nyereséggel dolgozott és megötszörözte a leszállított régi alapítokét. De még ennél is több a nyereség, mert időközben a régi alapítokét állították vissza és a boldog részvényesek minden részvényükre ráadásul ingyen egy új részvényt kaptak és szerencsésük annál nagyobb, mert a mai viszonyok között minden ilyen részvény nagy árfolyammal bír.

Új benzol-gyár. A magyarországi kőszépsítő Bányatársaság Brünn mellett új benzol-gyárat épít és emellett átépíteni készült ammoniak-gyárat is. A berendezéseket az utóbbihoz a kőszépsítő Koppel esseni cég fogja szállítani. Ennek a cégnek ugyanis egy új, róla elnevezett berendezése van ammoniak gyártására.

A Steg. közgyűlés. A Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasút-Társaság a napokban tartott közgyűlése az ideai osztalékát részvényenkint 2% frankban állapította meg, mi-

nek folytán az 1916. évi június elején esetleges részvény-szoftvény után még 24. frank körül kibocsátásra. A beváltás koronamentésként Löténik állami aranykölcsönre megállapított átszámlítási árfolyama: 100 frank. 100.50 korona alapján. Elhatározta továbbá a közigyűlés, hogy 750.000 koronát ad a társasági társadékok részére rendkívüli segélyként és az egyelőre alapbiztosítványú javadalmazások után fennmaradó 1.812.187 korona 84 fillért új számlára vezetik át. A 37 frankos osztalék a múlt événél 11 frankkal magasabb és az említett átszámlítási árfolyam tekintetével 37.181% franknak felel meg. A tiszta jövedelem, amely a nyereségelvével beszámításával 24.92 millió koronát tesz ki, a múlt évvel szemben 2.55 millió korona emelkedést mutat. Ezen növekedéshez az osztrák vállalatok egy millió koronával, a magyar-csehszlovák vállalatok 1.49 millió koronával járultak hozzá. A magyar művekre vonatkozólag megemlíti a jelentés, hogy a hadianyag előállításával foglalkoztatott műhelyek az egész éven át, az acél-legergéművek és üdítők azonban csak az év második felében voltak teljes üzemben. A bányarüzemekben a munkafeltétel és a forgalmi nehézségek erősen éreztették hatásukat. A hadvezetőség megbízása alapján a tényleges üzembe helyezte a szerbiai maldan-pekti réz- és kénkovandiumbányákat és a bányajelző névű idő alatt sikerült az állítólagos megindítása.

Az amerikai vas. Az Iron Age írja, hogy az amerikai vezető vasművek termékeiket ugyancsak előző értékesítik. Csak szinkben vannak nagyobb megrendelések, ellenben egyéb újabb megrendelések elmaradtak. Ennek oka nem annyira a szükséglet kevesebbségében van, mint inkább abban, hogy egyes megcsúsztak, hogy a vasművek visszautasítanak minden rendelést. A múlt hét héten a jövő évre szóló megrendelések mennyiségére kerek 800 ezer tonnáig tért ki. Ebből érthető, hogy miért csúsztak ki egy vasmű 9. ezer tonna előadásra még további 5 dollár fölérrel. Általában el lehet mondani, hogy az amerikai piac szaturálva van megrendelésekkel és semmiféle újabb megrendelést nem honorál.

A Solyay-Művek magyar gyárának részvénytársasága, amely a szoda- és a klorámszód előállításán terén a fogyasztás rajonjaitól átvonul, legutóbbi mérlegét 702.063 korona tiszta nyereséggel zárta. Mérélegében a torda-marosújvári földgáz-csatornák 632.857 koronával, a torda-sármási vezetéknek a vállalatra eső részlete pedig 1.181.422 koronával szerepel. A vállalat nyersanyagának és termékeinek kifizetése 2.354.334 koronával, adósságának számlája pedig 878.164 koronával van felüntetve.

A Prager Eisen osztalék. A Prágai Vasipari részvénytársaság üzletelő éppen úgy, mint a Rimann-résznél, június 30 án zárul és rendszeren összel tartják meg a közgyűlést. Az igazgatóság negyedévenként szokott beszámolni az üzleti eredményekről, amely a háborús konjunktúrák révén mindig fényesek. Az osztrák pénzügyi körökben biztosan számítanak a 200 ko-

ronás dívvelendára, sőt a létkel számlán.

A Felsőmagyarországi Bányaműveket értesülünk — Horesgy (Údon) dr. igazgatói munkásságában megérdemelt és úgy neki, mint *Miklós Árpád* aligazgatójának, továbbá *Fackh József* és *Wayand Antal* árs. tisztviselőinek cégjegyzési jogosultságát adott.

A porosz szének kátránytartalma. Németországban a közszónt szén az desztilláció után is szokták kivonni, azonban a kátrányomnyisszékeknek megállapítása tulajdonképpen megse történt. Mint berlini levelezőnk írja, újabbán két szakember, *Simonsbach* és *Ziem* szentelték magukat a kérdésnek. *Szaralátuk* tárgyalva Tajna-wostfalai, alsó-sziléziai és Saar vidéki széneket tölttek és megállapították, hogy a kátrányképződés már 350 fok előismánál megkezdődik, 450—500 között (a szénleáru-nál 50 foknál alacsonyabban) éri el maximumát és 600 foknál teljesen megszűnik a kátrányképződés.

Magyar ső Szebiában. Egy értesülünk, hogy a szerbiai katonai kormányzat sőmonopolizációt létesített, amely rendelet a napokban adták ki. A rendelet főbb rendelkezése a következő: A katonai kormányzat illeti meg az össze-ső-fajták kizárólagos beszerző-és behozatali joga. A sőmonopolizációt a Magyar Bank és Keresk. r.t.-nak engedték át, eszerint a kisipari bányai árusítás az egész megszállott területen szabad marad. A ső nagyban árt a következőképpen állapították meg: Kőse 40 korona, tőrt ső 41 korona 20 fillér, timon asztali ső 41 korona 50 fillér, utóműködésükéint. A kis árusításnál az ár 10—15 %-alékkal törégyebb. A kis árusító feltűnő helyen kifüggeszteni tartozik a sőárakat, valamint a kis közös címer mellett, Ső-nagyfajta: az a következő városokban lesznek Szabads, Valjevó, Krosevác, Gu-Milanovac, Uscice, Szendrő, Jagodina, Kraljevó, Kragujevár, Palánka, Csacak és Aranygyóvács.

Ebelyitt említtük meg, hogy a bulgáriai jácok viszont a német sőkereskedelmét akarják befoglalni. Bulgáriában ugyanis évenként 37—28 ezer tonna kőse és hat-hét ezer tonna tengerisó vittek be. A kőseit háromnegyedrészben Románia és egynegyedrészben Magyarország és Ausztria importálta. A legutóbbi statisztika szerint Románia 1912-ben 750.758 frank értékű sőt vitt Bulgáriába. A tengerisót jórészen Törökország szállította. Németországban most kísérlet történt arra nézve, hogy a bolgár sőszükségletet a Duna vízútjának felhasználásával a német kereskedelem lássa el.

Az osztrák szénipar szintén erősen foglalkoztatva van. Az osztrák-karinti szénipar összes bányái teljes mértékben foglalkoztatva és nem képes kielégíteni a keresletet. Az elszállítás is rendszeren történik és mint nekünk írják, munkásbányáról sem panaszkodhatnak. Ami a kőszelék illeti, minden igényt teljes mértékben ki tudnak elégíteni, no t az újabb berendezések a termelést emelték. A szénárakat április 15-től az osztrák közgazdasági-miniszterium hozzájárulásával tonnáként

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: —
 99-11, 99-12, 99-13, 99-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezető-
 tékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus
 vörösréz huzalok, okonitvezetékek,
 ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ szerelvények stb. ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

l koronával emelték. A bányák nagymennyiségű élelmi szorokot vásároltak össze és ezeket a mai árakhoz viszonyítva szinte potómáron adják munkásaiknak. Ez is egyik indoka volt az egyik áremelésnek.

Fémekválasztás. A fémközpont műszaki osztálya közli velünk a kormány legújabb rend-előiratai összefoglalását. E szerint minden fémmagyn és fémtárgy megörözendő mindaddig, míg beszállításuk el fog rend-letlen. A rendelkezések nemcsak az élelmiszeranyagokra vonatkoznak, hanem élelmiszer nélküli tárgyakra (dombókaték, szőlők, adótekek), vitórias hajók, gépjárművekre és hajószárnyak, gépjárművek és ipari áramhálózatok vagy felszerelési eszközökre, dombókatékok, arcműszerekre, továbbá árnál készülékek alkotásaira (csapok, szerelőnyelők, sántéslapok) is.

Ezen anyagokat és tárgyakat eladni csakis a Fémközpont, vagy a katonai igazgatás teljesítottai hozzájáruló közegének szabad, feldolgozni pedig a keresők miniszter külön engedély nélkül csakis saját üzemből a havi készlet tíz százalékát, valamint az izem fenntartására elkerülhetetlen és a katonai szállítások teljesítésére szükséges mennyiségűt.

Kereskedők a raktáron tartott anyagokból havonta eladhatják készletük legfeljebb 10%-át, az eladásra raktáron tartott nyomdatékkészlet 20%-át.

Ha nero a tulajdonos örvizelése van az anyag, (esőtíming, hírái zárlat) akkor az anyag örvizje tartozik a különben a tulajdonos terhelő feendőket teljesíteni.

A rendeletek végrehajtása szigorúan fog ellenőriztetni, megszegésük pedig halálbüny terjedő elzárással és kátozer koronáj terjedő pénzübüntetéssel büntetendő.

A beszállítás elröndése esetén a tulajdonos kötelez az igénybeveti tárgyakat az átvételi bizottság címere feléadni, az elszállított anyagokról külön előírás szerint kiállított jegyzékek küldeni egy az átvételi bizottsághoz, mint a központi áremelésvizölés bizottsághoz. Az anyagok értéke később írtékkel meg a honvédelmi miniszteri árszabásban megadott ártírtés árak alapján.

A kötelező beszállítás elröndítésére csak egy mód van, még pedig a szabad kézből való megváltása a Fémközpontnak toleadó ajánlat. A Fémközpont az anyagot ártíz, annak értékét hatadéktalanul kibizeti. Meggyazandó, hogy a Fémközpontnak eladható mennyiség nincs korlátozás és hogy a Fémközpont által fizetendő ártírtés árak a rekvizíciók áránál magasabbak, gyakran jelentékenyen nagyobbak.

Máris igénybe véték és 1916 június 1. és 15-ike között beszállítandó, hacsak a Fémközpontnak addig már el nem adatot:

a) dombó és 1916 június 1-én megvélő anyagkészlete 80%-a, a plombák teljes készlete, nyomdanyag 10%-a, eladásra raktáron tartott aciumatúrok 50%-a.

b) önből és öntözözetökből az 1916 június 1-én megvélő anyagkészletek 80%-a; stanniólapok, izmértékek, edények, kanalak és egyéb háztartási tárgyak, sántéslapok, fürdőkádák és az eladásra raktáron tartott csapok, szerelőnyelők, készülékek, gyartyanóformák egész készlete.

A beszállítás aold a kereskedelemi miniszter adhat felmentések.

Ötönnak és önnak hamuja, salakja, kaparkéja és egyéb hulladéka, ugyancsak, mint ötönnak és önnak maradvékai és febrétemzhulladék minden hó 15-ig feljölendő a Fémközpontnak ajánlati levélben. Ha a Fémközpont a tulajdonossal az árta névze megállapodni nem tudna, rekvizítlásra tess javaslatot. A tulajdonosnak jogában áll ezen maradvékot kiköveletetni, de a nyert nyersfémmel már szabadon nem rendelkezhetik, hanem csakis a fentzöttek rendeletek értelmében a Fémközpontnak idegimetheti el.

A cinkkohók szövetsége elhatározta, hogy ártit újbö emelni fogja és egyben korlátozza a májusi és júniusi eladást. Ez az elhatározás azonban egyenlőre még a német kormány jóváhagyására szorul. A májusi elhatározásra okot az elmúlt hó teljeszerű cinkkonjunktlurja szolgáltatott. A spekulációt tolyesen kizárták, mert csakis a fénylőges szükségletre és erre is csak korlátozott mennyiségben adnak cinket.

A szvedalmazotti eszték-magyar állomány-társaság közgyűlése Hofmann Albert részvényese a részvénybírtokosok egyik csoportja nevében indítványt tett. A felszólaló nagy örömmel hírdöztötte az igazgatóság azt a bejelentést, hogy az igazgatóság Szerbia toly rekvizítlást megvásárolta és a hadriai vaspar társaság is érdekelöbse vonta. A mérlegben kilöntetett 33 millió tolyról a felszólaló azt mondotta, hogy annak kétharmada átmeneti tolynak tolyntó, amely egyszer kell, hogy a részvényesek javára essék, amit a szónok még östöben szeretne látni. Egyben azt a

kérdést írték az igazgatósághoz, hogy a nagy beruházó program már bevizögtének tolyntó-e s ezután nagyobb tolyntókat rekvizítló-e a részvényesek, akik szemben nagy reményvel néznek a társaság tolyntósságát, tolyntósságát. Sieghardt dr., névéri tanácsos válaszolt a felvetett kérdésekre, kijelönte, hogy a 4.8 millió koronára menő mit esztémi investíció a magyar tolyntóknál volt szükséges. Kevés felvírtósságot adhat, ugyanúgy, a jövöben elkövetözendő leírások mértékéről, mert a beruházások tolyntó személnöve meg egészen. Az erölészek tolyntósságára vonatkozóan pedig annyit tartott szükségesnek megjegyezni Sieghardt, hogy a társaság, mint gondos kereskedő, a kínálköze-falkonjunktúrából basznak fog buzni.

DEUTSCHER BERICHT. INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Hohe Kriegsgewinne. Finon Rekord-Kriegsgewinn weisen die Sprengstoffwerke (Gückauf A.-G. in Hamburg) auf. Bis 1911 hatte die im Jahre 1905 errichtete Gesellschaft mit Verlust gearbeitet, der Ende 1911 auf M 198.729 angewachsen war, sodass im April 1912 die Zusammenlegung der Aktien von 2 zu 1 beschlossen wurde. Dadurch verringerte sich das Aktienkapital von M 600.000 auf M 300.000. Für 1914 hatte der Kriegswinn M 194.547 betragen, woraus dann auf das reduzierte Aktienkapital 40 pCt. Dividende verteilt worden waren. Für 1915 aber ist der Kriegswinn auf M 1.355.493 gestiegen, also auf das 4 1/2fache des alten Aktienkapitals. In Wirklichkeit stellte er sich ausnehmend noch ansehnlicher höher, da das Aktienkapital inzwischen aus dem Gewinn auf M 600.000 erhöht wurde, wobei auf jede alte Aktie eine Gratisaktie gewährt worden ist, die bei den gegenwärtigen Ertragsverhältnissen natürlich einen sehr hohen Kurswert hat.

Die Teerbildung der deutschen Steinkohlen. Obwohl die trockene Destillation der Steinkohlen in Deutschland eine ganz erhebliche Bedeutung besitzt, fehlten bisher mehrere Untersuchungen über die Art und Weise der Teerbildung bei deutschen Steinkohlen fast völlig. Erst neuerdings haben wir zwei Fachmänner, Lammersbach und Zimm, dieser Aufgabe unterzogen. Die Untersuchungen, bei denen Kohlen aus dem Rheinland, Westfalen, Niederschlesien und dem Saargebiet zur Verwendung kamen, zeigten, dass die Teerentwicklung erst oberhalb von 350° Celsius beginnt. Zwischen 450° und 500° (bei der selbschön Kohle etwa 50° tiefer) herrscht ein Maximum der Teerbildung, während bei 600° die Bildung von Teer praktisch bereits aufhört.

Die Kohlenfelder auf Spitzbergen. Nach jahrelangen Verhandlungen soll es jetzt dem Ingenieur Angell Thils gelungen sein, Norwegen die wiederholt erwähnten reichen Kohlenfelder auf Spitzbergen zu sichern, welche an ein norwegisches Konsortium für 7 1/2 Millionen Kronen verkauft werden sollen. Das Reichskonsortium des norwegischen Syndikats ist auf 9 Millionen Kronen festgesetzt worden. Mit diesem Ankauf hat sich Norwegen die besten und ausgedehntesten Kohlenfelder auf Spitzbergen gesichert. Das bedeutendste Kohlenfeld verläuft von Esfjord bis zum Storfjord fast bis zur Südspitze der Insel. Vorläufig kann nur Länge des Esfjordes die Ausbeutung mit gutem Gewinn betrieben werden. Im Binnelande ist des 1000 Meter hohe Plateau mit grossen Eismassen bedeckt und an der Ostküste macht das Treiben des Nordpolarstromes jeden rationellen Betrieb und die Verschiffungen unmöglich. Die Analyse dieser Kohlen ergibt das sehr günstige Resultat von 3,7 pCt. Asche, 0,7 pCt. Schwefel, 8000 Kalorien Wärmewert. Die Arctic Coal, welche für die Ausnutzung der Felder 1 Million Dollar bestgelegt hat, verspricht seit 1911 200.000 Tonnen, wofür 43.000 Tonnen im letzten Jahre. Bei den jetzigen Transportverhältnissen kann ein Dampfer von 2200 Tonnen in 24 Stunden beladen werden und ohne weitere Neuanlagen ist eine Steigerung der Erzeugung auf jährlich 70.000 Tonnen möglich. Das norwegische Syndikat, welches jetzt den Betrieb führt, übernimmt 20.000 Tonnen. Die derartige Kristallisation soll erweitert werden, ebenso werden neue Kaiss und Hafenbahnen angelegt. Die Erzeugung soll auf 250.000 t jährlich und allmählich noch weiter gesteigert werden.